Ner 62. ROK 1834. SOBOTA 15 MARCA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Prenumerata kwartalna w raz z Rozmaitościami kosztuje Złp. 12. miesięczna Złp. 5.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Izabeli P.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Długomił.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE
Barometr zredukowany na 0° Reaumura.

Dzien godzina	Barometr na 0° R.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
7 27	,, 8. 297	— 2,8	— 7,0	Pn. Wschodni słaby	Pochmurno	Snieg
12	,, 7. 986	+ 0,6	5.5	,, ,,	,, ,,	
14 3	,, 7 . 952	+ 0,1	5,6	,, ,,	,, ,,	Snieg
9	,, 7, 986	— 1,4	— 5,0	,, ,,	,, ,,	

Część Urzędowa.

KRAKÓW.

W dniu 18 marca 1834 o godzinie 9tej z rana w Krakowie w Sukiennicach odbędzie się licytacja sprzedaży, kanap, stolików do kart, kredensu i klarynetów nowych; — zaś w tymże dniu o godzinie 3 z południa w mieście żydowskim pod L. 209, wydzierżawienie na lat trzy poczynając od 1 Kwietnia 1834 r. pokoi 2 frontowych,

Kraków 12 marca 1834 r.

Ignacy Kopiciński.

Część Nieurzędowa.

GALICJA.

Ze Lwowa 11 Marca.

N. Pan najwyższym postanowieniem swojém, z d. 11 lutego, wydanym do c. k. nadw. kommissyi oświecenia, raczył najłaskawiej nadać kustoszowi kapituły lwowskiej ob. łac. Franciszkowi Zacharyjaszowi, ze względu na położone przezeń, jako dyrektora nauk zasługi, tytuł c. k. radzcy gubernijalnego, bez opłaty zwyczajnej nominacyi.

PRUSSY.

Z Berlina 28 Lutego.

W krótce ma bydź urządzona linja telegraficzna z Berlina przez Wrocław do Wiednia. Już dawniej zamierzone zaprowadzenie telegrafów między Berlinem a Petersburgiem ma także w krótce bydź uskutecznioném. Koleje żelazne nie zdają się jednak tak szybko postępować, chociaż myślą ich kilka założyć, może kolej do Hamburga będzie pierwszą i najważniejszą.

Minister sprawiedliwości wydał już dla prowincji Poznania obszerne instrukcje do zaprowadzenia prawa o żydach z 1 lipca 1833 roku. Wszędzie utworzyć się mają korporacje żydowskie, z których obrani będą radcy gmin, mający czuwać nad wykonywaniem prawa i odpowiedzialni za przestępstwa w korporacji. Wszelkie szachrowanie po domach jest surowo zakazaném (*), podobnież utrzymanie szynków i t. d. Dzieci mają bydź do szkoły posyłane. Podatek rekrutowy pozostanie i nadal; żydzi zajmujący się uczciwém rzemiosłem, mogą także, jeżeli są moralnie usposobieni, wstąpić jako ochotnicy do służby, a wtedy familja nie będzie już płacić podatku. Rodzice używający swych dzieci do żebractwa po domach, lub nieposyłający ich do szkoły, będą dwu-tygodniowém więzieniem karani. W razie powtórnym, dzieci będą im odjęte i oddane do publicznych instytutów wychowania.

FRANCJA.

Paryż 27 Lutego.

Izba deputowanych na posiedzeniu z dnia wczorajszego nic ważnego nie uchwaliła. — Wielki kanclerz wniósł projekt do prawa względem zakazu na przyszłość stowarzyszeń

[*] U nas podobne byłoby pożądaném.

politycznych, lecz niebawnie izba przystąpiła do dziennego porządku i zajęła się dodatkowym kredytem dla różnych ministerjów dla minist: sprawiedliwości zezwolono na summę 255,248 fr.; dla ministerstwa sprawiedliwości; 14,000 dla minster: oświecenia publiczn: 245,000 dla minist: spraw wewnętrznych i budowli publ:; 500,000 dla ministerstwa handlu; 56,000 fr. na administracją ministerst: wojny; 13,326,667 fr. na ministerstwo skarbu. — Minister spraw zagranicznych żądał także dodatku, lecz izba tę rzecz do dalszego czasu odłożyła. Podług drugiego artykułu żądano dodatku 11,667,000 fr. po większej części na wydatki ministerstwa wojny, z której to summy 931,000 fr. dla sztabu armji północnej. Z tego względu P. Echasseriaux zapytał się dla czegóż sztab główny ma bydź na stopie wojennéj utrzymywanym, kiedy armja północna rozwiązaną została?.. Marszałek Soult odpowiedział iż on jako członek rządu odpowiedzialność na siebie w tém przyjmuje. Pan Odillon Barrot: »To nie jest żadna odpowiedź.« Minister handlu: Była potrzeba armją w takim stanie utrzymywać, ażeby można jak najspiesznej na wypadek armją całą na stopie wojennéj wystawić i dla tego zatrzymano główny sztab armji północnéj. W tymże artykule wyszczególniono summę wydaną na jeńców wojennych holenderskich 435,000; z tego względu zapytał się P. Bacot czy summa ta przez Holandją dozwoloną była? Naco odpowiedział minister spraw zagranicznych: Powszechna jestto zasada iż to państwo koszta ponosi na jeńców które mu się dostają w niewole, jednak spodziewam się iż po załatwieniu spraw belgijsko-holenderskich w tym przedmiocie układy rozpoczną się.

Wczoraj wieczorem mnóstwo deputowanych oppozycyjnych zgromadziło się w zamiarze naradzenia się nad projektem podanym przez ministrów względem stowarzyszeń. Wszyscy byli jednego zdania iż projekt ten tak w zasadzie i nskutecznieniu jest naganym. —

Na giełdzie rozeszła się wieść w dniu dzisiejszym, iż pierwszy minister hiszpań: p. Martinez de la Rosa złożył swój urząd, co było powodem do spadnienia w cenie papierów hiszpańskich, a mianowicie bonów kortezów. (Później jednak Journal ministerjalny de Paris żartuje z téj wieści.). Miasto nasze w dniu wczorajszym było spokojne; kilka jednak nielicznych zgromadzeń zebrało się przy bramie S. Marcina i na ulicy S. Jakuba, lecz na wezwanie władz rozeszły się, przytém uwięziono 20 osób. — Uważa się iż tą razą nie sierżanci municypalni byli użyci do rozpędzenia tłumów, ale wojsko linjowe i gwardja municypalna. — Dziś z rana z pewnością mowią iż znaczna liczba sierżantów miejskich podała się do uwolnienia od służby. — Srodki wojskowe użyte w dniu wczorajszym, i dziś są znowu powtórzoue. Znaczna część wojska na teraz jest przeznaczona. — Mnóstwo członków z różnych towarzystw politycznych wczoraj i dziś aresztowano.

W Lugdunie niektórzy robotnicy za podwyższenie im płacy dziennéj do swych zatrudnień powrócili, nie można ztąd jednak wnosić aby spokojność już w zupełności była przywróconą.

Dzienniki Lugduńskie z d. 23 b. m. zapewniają znowu o zupełnie przywróconéj spokojności.

O Algierze mamy tak rozmaite wieści; że im trudno zawierzyć.

Według raportów jenerała Voirol kolonja ma używać zupełnéj spokojności, że Arabowie już od dawnego czasu spokojnie się zachowali, niektóre nawet pokolenia arabskie jako to Sahel, dawniej zbiegłe, dziś życzą sobie powrócić i t. p.

Dziennik jednak Messager podług listu z d. 15 b. m. z Algieru datowanego inaczéj opiewa. Władze cywilne z wojskowemi są w nieporozumieniu i zatargach. Żydzi tamtejsi mają bydź główną przyczyną tych nieporozumień. — Burmistrz Algierski miał złożyć swój urząd. — Beduini nie przestają niepokoić francuzów. Oran Bugja są otoczone przez Arabów; przeto z tąd do pierwszego miasta muszą żywność przesyłać, drugiemu zaś, nawet posiłki wojskowe. — Monitor Ottomański donosi iż w Jeruzalem powietrze wybuchło i że po całéj Palestynie grassuje; żydów najwięcéj umiera w samém Jeruzalem. *(Gaz. Wr.)*

WIELKA BRYTANIJA I IRLANDYJA.

Na posiedzeniu izby niższej w d. 14 Lutego rozwinął lord Althorp, jako kanclerz izby skarbowéj, ogólny wykaz finansów. — Pomimo, że w latach 1832 i 1833 zmiéjszono 335,000 f. s. w podatkach, wszelako w

dnia 5 stycznia 1834 okazała się nadwyżka 1,513,000 f. szt. Teraz proponuje na rok b. zmniejszenie podatków o 1,200,000 f. szt. i wnosi na zniesienie podatku od domów, ponieważ ta opłata jest najnicpopularniejszą. Wynosi blizko 1,200,000 f. s., i dla tego z innych opłat nic do oszczędzenia nie pozostanie. Boleje mocno, iż nie może wnieść na zniesienie podatku od okien. Z resztą pytanie, jaka redukcyja może z innych podatków nastąpić, zależeć będzie od tego, co postanowi izba względem niektórych innych pytań (mianowicie względem budżetu wydatków.) P. Peel powstał na mowcę, że nie wyraził się dokładniéj względem ulżenia właścicielom gruntu; p. Hume odpowiedział na zarzuty pana Peel, budżetowi uczynione. — Zacny baronet życzy sobie, aby właściciele gruntów wyłącznie wszystkich korzyści używali. Jestto klassa, którą izba już wspierała. Zacni członkowie wołają: Nie, nie! Czyliż nie jestto korzyścią rolników, że inne klassy tak drogo zboże płacić muszą? Najlepszy środek do zrównania wszystkich klas byłoby zniesienie ustaw zbożowych. Zwracam się do zacnego lorda (Althorp) którego przepraszam, żem do czego innego zboczył. Handel naszego kraju z innémi narodami niezmiernie cierpi przez nałożone nań ograniczenia. Może zacny lord będzie za dwa lub trzy dni w stanie donieść izbie o pracach kommissyi, która ma zdać sprawę z naszych związków handlowych z Francją, komissyi, która naród wiele pieniędzy kosztuje. Obawiam się mocno; aby rapport ten nie zmniejszył naszych nadziei względem rozszerzania naszych związków handlowych z Francją.— Życzyłbym sobie, aby pobór cła od wina reńskiego i mozelskiego, ustanowiony był podług wartości win, by też i ubogi mógł wypić butelkę wina takiego. Dozwólmy zacnym członkom, gdy zechcą, pić wino szampańskie, wino podług mego zdania nienajlepsze; lecz ubogi niechaj też wypije butelkę wina taniego. Gdy zezwolono na żądaną summę, zdał wydział raport ze sprawy P. Shiel. — Podłuh tego oświadczył p. Hill, iż uznaje, że był źle zawiadomiony; widzi, że oskarzenie pana Shiel nie tylko jest niepodobne, aby je dowieść, ale nawet całkiem bezzasadne; nawet gotów jest dać zacnemu członkowi satysfakcję, zgadzającą się z jego honorem. Podług tego wydział stanowi, że zacny Shiel jest zupełnie usprawiedliwiony. Wyrok ten dał powód do objaśnień. Nastąpiły w tonie wolnym i godnym. Pomimo zabiegów pana O'Connella, aby rzecz tę zawikłać, skończyły się spokojnie. Lord Althorp wyznał, że postąpił nieroztropnie, jako prywatny i jako minister; atoli utrzymywał, że zupełne pokłada zaufanie w osobie, która mu doniosła o p. Shiel. W końcu jednakże oświadczył, że to oskarzenie uważać będzie za mylne i potwarcze, jeżli pan Shiel powtórzy swoje przeciwko temu oświadczenie. Chociaż się p. O'Connel mocno temu żądaniu opiérał, nie ociągnął się P. Shiel powtórzyć uroczyście oświadczenie i na tém się rzecz skończyła.

SZWAJCARJA.

Z Waadt 22 Lutego.

Otrzymawszy rząd tutejszy zezwolenie rządu francuz: na przejście Polakom przez Francją do portu z którego mają wypłynąć do innych części świata, wezwał polaków znajdujących się w Avinches, ażeby oświadczenie dali na piśmie, czy przyjmują lub odrzucają propozycją rządu francuzkiego? Następującą dali odpowiedź 92 podpisami opatrzoną: »*Niemamy chęci uledz zamiarom tych którzyby nas chcieli z Europy oddalić, przeto sprzeciwiamy się temu jednozgodnie, w tym celu ziemią francuzką przebywać, i ażebyśmy z tamtąd gdzie indziej i na inne przeznaczenie mieli odpłynąć,*» Rada kantonu w reszcie postanowiła wielką radę na d. 21 b. m. zwołać, w względzie przyjęcia polaków do kantonu Bern naradzać się; poczém znajdujący się w kantonie Waadt Polacy, mają udać się zupełnie do kantonu Berneńskiego. (*G. V.*)

Z Berna 23 Lutego.

Z zakrwawionym sercem donoszę panu o zgonie ś. p. Samuela Różyckiego byłego Jenerała Wojsk Polskich, który po 5 dniowéj chorobie d. 23 b. m. o 8½ godzinie wieczór żyć przestał. — Szesnasto miesięczny jego pobyt w naszem mieście zjednał mu serca wszystkich którzy go zbliska znali, umiano ocenić jego charakter i dać tego dowód w czasie okazałego pogrzebu na którym tłum ludu zacząwszy od najbogatszego do najuboższego odprowadził zwłoki tego szanownego męża do wiecznego spoczynku; — proszę to oświadczyć jego familji która w swym sprawiedliwym żalu tę może znaleśdź pocie-

chę, że był u nas powszechnie szacowanym i kochanym.

WŁOCHY.

Rzym d. 25 Lutego.

Wypadki w Sabaudji, nie wielkie tu wrażenie sprawiły; mówią tu o nich z taką obojętnością, jak w najodleglejszych krajach europy. — Wypadki w hiszpanji więcéj tu zajmują, i codziennie stają się trudniejszemi do załatwietnia. Dwór rzymski nie wiele liczy na zwołanie kortezów. Rząd tutejszy był gotów wspierać zamiary królowéj Krystyny dopóty, dopóki u stern rządu hiszpańskiego stał okrzyczany p. Zea Bermudez; lecz teraz bardzo się okoliczności zmieniły i wszelkie usiłowania rządu francuzkiego w dopomożeniu Krystynie w załatwieniu jéj intererów stają się bezowocnemi. Dwór papiezki żąda i za przed-wstępny warunek kładzie ustąpienie wojska francuzkiego z Ankony, lecz rząd francuzki z tem się jeszcze ociąga. — Poczta Florencka po dwa razy w tym miesiącu przez rabusiów na drodze w bliskości Ronciglione zrabowaną została; po obydwa razy pieniądze znajdujące się w transporcie w ręce ich dostały się; to było powodem do wysłania wojska z tutejszego garnizonu do Ronciglione, w celu oczyszczenia okolic z ludzi podejźranych. (*G. R. P.*)

GRECJA.

Z Naupli 20 grudnia.

Grecja potrzebuje najbardziéj następujących urządzeń, któremi regencja zajmuje się w ciągu 18stomiesięcznego jeszcze istnienia swego: 1) Utworzenie wojska narodowego. Lekkie wojsko greckie oddaliło się z kraju lub rozproszyło; lekka jazda, do któréj szczególniéj należeli Bulgarczykowie pod dowództwem Hadschi Christo, przyjęła służbę u Mehmeda Alego, bo żołnierze nie chcieli uczyć się służby ulanów, któréj od nich żądano; zaciągi ludzi zagranicznych nie były dostateczne. 2) Urządzenie małéj floty. Hrabia Capodistrias miał 30 brygów i korwet, a na nich blisko 2,000 ludzi, teraz rząd ma tylko jeden statek parowy; ludzie zawożą rozkazy rządowe do wysp, a żeglugi pocztowéj podjął się pewny kupiec; przeszło 3,000 Idrjotów i Spezzyotów przyjęło służbę na okrętach sułtana i Mehmeda Alego; ostatni mianował nawet kilku Idrjotów kapitanami okrętowymi; za mężami, którzy się wydalili z Idrji i Spezzji, udały się i ich żony. 3) Urządzenie szkół. Potrzebują ich Grecy, którzy dla tego cisnęli się do Syra i Tines, gdzie były dosyć dobre szkoły elementarne, potrzebniejsze tymczasowo niż uniwersytet, który rejencja chce założyć. 4) Ustanowienie sądów, szczególniéj do wyrokowania w sprawach o długi, spadki i własności. 5) Ustanowienie władz municypalnych; dawne demogerontje nie są ani uznawane. 6) Uregulowanie systemu podatkowego. Teraźniejsze podatki są uciążliwe, i najwięcéj dotykają ubogich, którzy dla tego wynoszą się do Tessalii i Anatolii. (*G. P.*)
